

**KONSULTANT KRAJOWY w dziedzinie
endokrynologii ginekologicznej i rozrodczości**

Prof. dr hab. n. med. Robert Zygmunt Spaczyński

Wykaz piśmiennictwa obowiązujący lekarzy realizujących kształcenie specjalizacyjne oraz przygotowujących się do egzaminu specjalizacyjnego w dziedzinie

ENDOKRYNOLOGII GINEKOLOGICZNEJ I ROZRODCZOŚCI 2022

Podręczniki obowiązkowe w języku polskim

1. Speroff L., Fritz M. A., *Kliniczna endokrynologia ginekologiczna i niepłodność*, red. nauk. wyd. pol. A. Jakimiuk, K. Czajkowski, Warszawa, MediPage, 2007, lub najlepiej:
Speroff's Clinical Gynecologic Endocrinology and Infertility, ed. H. Taylor, L. Pal, E. Sell, wydanie oryginalne, 9th ed., Wolters Kluwer, 2019.
2. Skałba P., *Diagnostyka i leczenie zaburzeń endokrynologicznych w ginekologii*, Kraków, Medycyna Praktyczna, 2014.
3. *Niepłodność i rozród wspomagany*, red. J. Radwan, S. Wołczyński, Poznań, Termedia Wydawnictwa Medyczne, 2011 (planowane nowe wydanie 2021).
4. *Leczenie niepłodności*, red. nauk. L. Putowski, Wrocław, MedPharm Polska, 2011.
5. *Choroby układu wewnątrzwydzielniczego*, w zbiorze: *Interna Szczeklika 2020*, red. P. Gajewski, Kraków, Medycyna Praktyczna, 2020.

Czasopisma obowiązkowe w języku polskim

1. „Endokrynologia Polska”,
2. „Ginekologia i Perinatologia Praktyczna”.

Obowiązujące standardy

1. Łukaszuk K., Koziół K., Jakiel G., Jakimiuk A., Jędrzejczak P., Kuczyński W., Kurzawa R., Pawelczyk L., Radwan M., Spaczyński R., Wielgoś M., Wołczyński S., *Diagnostyka i leczenie niepłodności – rekomendacje Polskiego Towarzystwa Medycyny Rozrodu i Embriologii (PTMRiE) oraz Polskiego Towarzystwa Ginekologów i Położników (PTGP)*, „Ginekologia i Perinatologia Praktyczna” 2018; 3(3): 112-140.

2. Milewicz A., Kudła M., Spaczyński R. Z., Dębski R., Męczekalski B., Wielgoś M., Ruchała M., Małecka-Tendera E., Kos-Kudła B., Jędrzejuk D., Zachurzk A., *The polycystic ovary syndrome: a position statement from the Polish Society of Endocrinology, the Polish Society of Gynaecologists and Obstetricians, and the Polish Society of Gynaecological Endocrinology*, „Endokrynologia Polska” 2018; 69(4): 328-344.
3. Standardy postępowania i rekomendacje Polskiego Towarzystwa Medycyny Rozrodu i Embriologii ([Polskie Towarzystwo Medycyny Rozrodu i Embriologii](#)).
4. Standardy postępowania i rekomendacje Polskiego Towarzystwa Ginekologów i Położników ([Polskie Towarzystwo Ginekologów i Położników](#)).
5. Standardy postępowania i rekomendacje Polskiego Towarzystwa Endokrynologicznego ([Polskie Towarzystwo Endokrynologiczne](#)).
6. Standardy postępowania i rekomendacje European Society of Human Reproduction and Embryology (ESHRE; [ESHRE](#)): rozpoznawanie i leczenie endometriozy – 2013; przedwczesna niedoczynność jajników – 2015, wady wrodzone żeńskiego układu rozrodczego – 2016; nawracające poronienia – 2017, zespół Turnera – 2017; leczenie chirurgiczne w endometriozie 2017-2020; PCOS – 2018; stymulacja jajczkowania w programach IVF/ICSI – 2019; punkcja jajników – 2019; diagnostyka preimplantacyjna – 2020; zachowanie żeńskiej płodności – 2020.

Podręczniki zalecane polskie i obcojęzyczne (opcjonalnie)

1. *Endokrynologia ogólna i kliniczna Greenspana*, red. D. G. Gardner, D. M. Shoback, red. wyd. pol. A. Lewiński, Lublin, Wydawnictwo Czelej, 2011, t. 1-2,
lub:
Wydanie oryginalne: wyd. 10, The McGraw-Hill Companies, 2017.
2. *Endokrynologia kliniczna*, red. A. Milewicz, Wrocław, Polskie Towarzystwo Endokrynologiczne, 2012, t. 1-3.
3. Skalba P., *Endokrynologia ginekologiczna*, Warszawa, PZWL Wydawnictwo Lekarskie, 2008.
4. *Yen & Jaffe's Reproductive Endocrinology*, ed. J. F. Strauss, R. Barbieri, 8th ed., Elsevier Saunders, 2018.

5. *Textbook of Assisted Reproductive Techniques*, ed. D. K. Gardner, A. Weissman, C. M. Howles, Z. Shoham, 5th ed., Taylor Francis Group Informa Healthcare, 2018.

Czasopisma zalecane polskie i obcojęzyczne (opcjonalnie)

1. „Ginekologia Polska”,
2. „Human Reproduction Update”,
3. „Human Reproduction”,
4. „Human Reproduction Open”,
5. „Fertility and Sterility”,
6. „Journal of Clinical Endocrinology and Metabolism”,
7. „Gynaecological Endocrinology”.

Edukacyjne strony internetowe (opcjonalnie)

1. European Society of Human Reproduction and Embryology ([ESHRE](#)),
2. International Society of Gynaecological Endocrinology ([ISGE](#)),
3. American Society of Human Reproduction ([ASRM](#)),
4. Endocrine Society ([Endocrine Society](#)),
5. European Society of Endocrinology ([ESE](#)),
6. European Society for Gynaecological Endoscopy ([ESGE](#)).

Inne źródła wiedzy

Kursy, szkolenia oraz konferencje PTGiP, PTE, ESHRE, ISGE, ESGE oraz ASRM.